

BÁCSKAI KÖZÉRDEK

Bácsbodrog vármegyei községi jegyzők egyesületének hivatalos lapja

Hirdetések árszabás szerint

TELEFON 14

Főszerkesztő Zsupanszky Lyubomir

Kiss Gyula

Felolós szerkesztő Berkovits Márk

Főmunkatársak

Bercsényi József

Megjelen vasárnap

Egész évre 8 K, félèvre 4 K,
negyed évre 2 K

A nőkérdésről.

Olvasván a t. Szerkesztő úr felhívását, — szerény tehetségemhez képest, — minden érdek nélkül óhajtok ezen aktuális témához hozzá szólni.

Nagyon is időszerű ezzel a kérdéssel bővebben foglalkozni ma, midőn a megélhetési viszonyok annyira megnehezédtek, hogy a vagyontalan középosztályba tartozó család minden egyes tagjának, tehetségéhez képest munkába kell állania, ha társadalmi állásához mérten csak tűrhető megélhetést akar biztosítani magának.

Egy vagyontalan, több gyermekes családapára súlyos teherként nehezedik a gondolat: „ha felnőnek, mit adok gyermekeim kezébe?” A fiúkkal könnyű, — nyitva előttük minden pálya, — ha nem tanul, mehet iparosnak, — mely pálya ma már gondtalanabb megélhetést biztosít, mint a hivatalnok pálya.

A lánygyermek nevelése az, mi a vagyontalan szülőknek súlyos gondot okoz.

Az, ami a nőnek a legigazibb, s a szó legideálisabb értelmében legszebb hivatása is, feleségnek, — anyának lenni, — sajnos éppen azoknak, kik legjobban volnának rászorulva, — t. i. a szegény leányoknak, — nem mindig elérhető. — A férfiaknak nagy része, sok más, de talán leginkább éppen a nehéz családfenntartási viszonyok miatt, nem ezek között keresi magának a házastársat. — Kétszeresen van tehát a szegény leány ráutalva arra, hogy jövőjéről gondoskodva, előkészüljön egy pályára, mely neki biztos megélhetést nyújt s hol jó kedvvel, ambícióval s pályaszeretettel töltheti be munkakörét.

Jókedv, — ambíció, — pályaszeretet, — ez az, amit legkevesebbet találunk a közélet pályáján működő nőknél. — S enélkül

bizony kétszeresen nehezzé válik a munka teljesítése.

Gondolkozzunk csak! Hol van a hiba? Elég bátor vagyok megmondani, hogy a társadalomban. — A kenyerüket saját munkájukkal megkereső nőket, a társadalomban megkülönböztetett tisztelet és elismerés kellene hogy érje, — mely nekik pályájukat kedvessé, vonzóvá tenné; s e helyett mit kell tapasztalunk?

Meg kell jegyeznem, hogy itt nem a tanárnő, orvosnő, gyógyszerésznőre gondolok, — mert ez a pálya szegény leányoknak elérhetetlen, — hanem amiből a legtöbb van, tanítónő, óvónő, gépirónő, postakezelő nő, könyvelő stb. — Életének legszebb éveit, — mikor a vele egyidős leányok, kiket a sors nem kényszerít arra, hogy valami pályára előkészüljenek, — a multságok s a fiatalság örömei között töltik el, — addig ő az iskola padjai között, görnyedve mint egy megváltást várja, hogy az oklevél a kezében legyen s hogy kiszabadulva, a társadalomnak munkás tagjává lehessen.

S a legtöbbnek mennyi várakozáson, csalódáson kell keresztül mennie, míg egy szerény kis álláshoz juthat. Mindenütt a férfié az elsőség. Tapasztalnia kell, hogy nő volna miatt bizalmatlansággal viseltetnek iránta, ha mindjárt jobb is a képesítése, — azért nem tételeznek fel annyi tehetséget benne, úgy hogy mire nagynehezen egy kis álláshoz jut, már java önbizalmát, munkakedvét elvesztette.

És töltse most be állását a legnagyobb igyekezettel, lelkiismeretességgel, — legyenek a férfiak annyi őszinteséggel, s vallják be maguknak, — hogy nem tekintik őket magukkal egyenlő, mint a társadalomnak hasznos, munkás tagját, hanem legtöbbször még a kollegák részéről is jóakaratu lenézéssel találkozik.

Nem vagyok feminista, — nem hirdetem a

nők egyenjogúságát minden téren, — mert ezt sem hasznosnak, sem célravezetőnek nem tartom, — csak azt óhajtanám, hogy azokat, kik egyenlő képzettséggel bírnak, s kik egyenlő munkakört töltenek be, — nemre való tekintet nélkül, — elfogulatlanul egyenlő mértékkel mérjük. Felül kell emelkedni a társadalomnak azon az előítéleten, hogy a fizikai és szellemi fölény a férfit illeti meg kizárólag. Kell-e annál nagyobb, elkeserítőbb méltánytalanság, mely a női tisztviselői kar egyik legszebb s egyúttal egyik legnehezebb hivatást teljesítő osztályát, az óvónőket érte, — hogy a családi pótlék tervezetnél őket a megillető pótlék tekintetében, a hivatalszolgák, csendőrségi legénység, vasuti altisztekkel egyenlő osztályba sorozták? Várhat-e az állam ezen munkásaitól lelkiismeretes, hű kötelesség teljesítést, — serkenetheti ez őket buzgó munkára, — vagy vonzza-e ez a leányokat, hogy erre a pályára lépjenek?

Legenyhében elbírálvá ezt a méltánytalanságot, azt kell hinni, hogy akik a tervezetet készítették, teljesen tájékozatlanok az óvónők előképzettségét s munkakörét illetően. Hangzott ugyan pár szó holmi tevédségről, — de tudtommal semmi érdemleges dolog ebben az ügyben nem történt.

S szégyenkezve kell bevallani azt is, hogy a munkás nő a társadalomban a nők részéről sem találkozik azzal a tisztelettel, ami méltán megilletné őket.

A vagyonszeres kiválasztottjai nem hogy melléjük állnának, s tehetőségükkel támogatnák a kenyérkereső nőt, ki sokszor szellemi és fizikai erejének teljes megfeszítésével, teljesen magára hagyva, kénytelen megvívni a harcot az élet nehézségeivel. Nekik kellene összefogni, felkarolni az egyedül álló nőt, megkönnyíteni nehéz feladatukat, s buzdítani a leányokat a kenyérkereső pályára, hogy azok ezt úgy tekintsék, mint

És leányuk, ha van, öltön színes selymruhákat, ha lehet új vöröset filigrán aranyékszerrel az egész mellén. . . De vajh, helyén van-e az eszem, hogy divatot akarok csinálni azoknak, akik a divatot csinálják. Mit bánom én, hogy legyen, amikor látom, hogy mi van. Láttam egy sárga, egy egészen sárga bál ruhát, szőke leány viselte; szőke leány sárgában! Selyem tafotából készült az egész öltözet, könnyű, nem hosszú, magából díszítve. Mikéntha sárga viola szirmából volna összenőve az egész. A sárga ruhás szőke leány kezdetben kápráztatta a szemeket, bosszantotta a mamákat:

— Itt megy a nap leánya!
— Nem, ez a hold, amikor teli!
— Sárga, nagysád egyszerűen sárga, hogy szabad egy fiatal leánynak sárga színt öltenie.

Oh leányok — én pedig azt mondom — álmoskönyv, előítéletek és példabeszédek bölcsessége szerint ne öltözködjétek és fogadjátok be kegyelmes szívetekbe a sárga színt. Nincsen oly asszony, akinek ez — valamely változatában — jól ne álljon, pompásabb a pirosnál is, csak hogy szelidebb. A már beteg szívű férfiakra pedig jótékonyan hat és az egészségeseket beteggé teszi! Oh, asszonyok, kultiváltok a sárga selymeket minden nuanceaiban, bálokon, estélyeken, minden nagyobb alkalmakon,

Elmélkedések a női ruháról.

Irta Bródy Sándor.

A kalap és még valami.

Nyilatkozni akarok a női kalapok ellen. Lehet, hogy csalódom, de ezentúl hiszem, nincs annyi jogosultsága a kalapnak, mint amennyit arrogál. Ritka arc az, amelyhez jól áll és igen sok gyönyörű fő van olyan, amelynek határozottan árt. A kalap általában valami nem természetes és igen-igen ritkán tud összefogni az egész alakkal. Minek a kalap, amikor csipkekedő van? Vannak kalapok, vagy helyesebben voltak, a pamelá, a Rebrandt, a bolero, a toquenak némely változatai de. . . Ezek részletes és oly nehéz kérdések, hogy itt csak érintem ezeket, hogy egy jövő alkalommal fölvegyem ellenük a harcot és elkeseredett harcot. Most pedig, mielőtt rátérnék az általános rész befejezésére, hadd teszsek eleget a családi érzésnek, a szükséges és hasznos jó erkölcs követelményeinek.

Nem akar az a jó és szelíd ember, aki ez alkalmi elmélkedéseket elmélkedí, semmi rosszat, inkább óva int mindenkit a haszontalan cifrázkodástól, pazar költségektől, a ruhákkal való hiúságos tetszelgéstől. Oh, bár volna szavam erős és sirámos, mint a

Jeremiásé, hogy világszerte el tudnám panaszkodni a női ruha mai rettentő kultuszát. Oh, mily más volt a régi világ.

Van egy kedves öreg asszony ismerősöm. Nyolcvan esztendő, de amilyen szinte átetsző fehér, gyengéd, olyan erős és ép még, hála a jó Istennek! Most örvend az első dedunokájának és most intrikál, hogy két leányunokája ahhoz menjen férjhez, akit szeret. Szelíd, csendes mosolygós öreg asszony, aki esti hétkor lefekszik és hajnali három órákor már felebred. Meggyújtja a gyertyát, felöltözik, olvasna, de sohse talál jó szemüveget. Előldögél magában csendesen, hogy senkit ne zavarjon.

Egyszer, álmatlan, téli hajnalon mellé ültem.

— Beszélj nekem anyus, amire szépre, érdekesre egész életedből emlékezel!

Végig simította a reszkető kezével homlokának ráncait és mosolyogva szolt:

— Ezelőtt hatvannégy esztendővel, csak hatvannégy esztendővel volt egy ruhám, fehér batiszt, kék pettyekkel, de egészen kicsi pettyekkel, sűrűn behintve. . .

Legyen a lady patronesse olyan, mint egy igazi királynő koronázásakor. . . Legyen olyan brokát, vagy sima virágú nehéz selyem ruhája, amelynek rőfje legalább egy louisdor. Úszálya az emelvényről hullámozzék le a pädimentumra, messze, messze. . .

életük hajójának biztos kikötőjét, mely tele örömmel evez mindenik.

A közelmúltban volt Kulán övönői gyűlés, — szép számmal jelentek meg urak, hölgyek, — meghallgatásukra. Föltárták lelki kincseiket, — elmondották bajaikat, panaszait, — s a társadalmat kérték, hogy ügyeiken segítsen, — mint arra egyedül hivatott tényező. Hangzott el pártoló, elismerő szó oly egyénektől, kik igaz megértéssel híveik ennek az ügynek, — de mi ez a tömeg részvétlenségével s nemtörődőséggel szemben? Egyesek hiába emelik fel szavukat, mert amíg az egész társadalom össze nem fog, hogy egyengesse a nők útját, mely a kenyérkereső pályához vezet, s míg le nem rombolja az előítélet alkotta korlátokat, melyek a nőnek a nyilvános pályán való érvényesülését meggátolják: addig ez a kérdés megoldva nem lesz.

A társadalomnak ezt a betegséget kell orvosolni, ha azt akarjuk, hogy leányaink előtt kedves legyen a kenyérkereső pálya, s ha ez meg van oldva, úgy teljesen mellesleges, hogy milyen pályára menjenek.

Kinek mihez kedve, téhatsége van. S pályára lépve, küzdve a létért egyformán a férfival, ha a társadalom részéről nemre való megkülönböztetés nélkül pártatlan tisztelettel s elismeréssel találkozik, úgy mindenik meg fog elégedni ezen jutalommal, — a feladat könnyű lesz s a hivatás kedves.

Hogy pedig mennyire megállják a nők a tisztviselői pályán helyüket, mutatja, a legfelsőbb igazságügyi hatóság legutóbbi kélt leírata, melyben többek között azt mondja, hogy mivel a nőalkalmazottak nagyon is beváltak, öhaftaná, hogy az igazságügyi hivataloknál megüresedő díjnoki állásokra nők alkalmaztassanak.

S ezeket elmondva, gondolkodóba esem, aláírjam-e nevem? Nem-e lesz a férfiak részéről a tanulság ismét a régi: „hosszú haj, rövid ész?”

De minthogy félig meddig el vagyok rá készülve, mégis aláírom.

Schieberné Gaál Irén

„Ne mondjunk nagyokat“

Sz. S. úr, mint vártuk is, válaszol multkorai cikkünkre, melyet * * * írt, aki a verbászi viszonyokat nagyon jól ismeri s hogy mily jól ismeri, mutatja az is, hogy Ujverbászról a lapunkban leközölt cikkért őszinte elismerésüket és szívélyes üdvözlésüket fejezték ki — többben. Pl. egy igen komoly oldalról jött levél így szól:

Tekintetes Szerkesztő úr! A „Közérdek“ legutóbbi számában közölt vezércikkért fogadja elismerésünket

mert nincs szín és ruha alkalmasabb ünnepebbé, meséssé, azaz széppé és józantalanná tenni ezt a világot, amely köznapi, szürke, iormátlan, józan sötét riégek általános. Meg kell lopni az égitestek színeit — a férfiakat nem szükség okvetlen tönkretenni anyagilag. Olcsón dolgoznak — és sikerrel is — a mai Prometheusok a gyárak új vegyészeti, használatok föl fantáziájukat és tudományukat.

Illuziót, minél változatosabbat, több illuziót! Kerestem a bálokon egy fekete ruhát, fiatal leányon, aki nem gyászol, hanem inkább kivirít a sötét szövetből. Rattinált férfiak gyengéje boldog és üde leányon a fekete ruha. . . De hol az a bátor leány, aki ezt a balba fel merje venni, pedig mily szép volna fekete batiszt, fekete csipkével, sötét-piros rózsákkal teletűzködve vagy két-három fürt fehér orgonával!

Itten vigyázzunk. Elmékedéseim rossz irányba térnek. Reformeszméimet nem tudom elnyomni többé, ne hajtsanak rám, de hallgassanak meg, mit éle álmokat szövik, ha tekszem álmotlanul valamely nagy elitebál vagy bizalmas jour után.

A gyertya leégett, a hajnal fehérlik és tanácsokat oszt, segít az álmokat szöni egy szép leány.

és szívélyes üdvözlésünket. Ujverbász, 1912. július 24.

Tehát láthatja tisztelt Sz. S. úr, hogy a cikkíró nem áll egyedül felfogásával, hanem Verbászon is sokan osztják azt a nézetét, hogy nem volt helyes egy ártatlan és igaz megjegyzésbe minden áron belekötni és ez alapon a verbászkulai ellentéteknek, amelyek az utóbbi években elcsendesedtek és örömkönné a barátságos érintkezésnek adtak helyet, újból való felélesztésére alkalmat szolgáltatni. Nem kételkedünk azonban, hogy e kis polemia a helyreállt „egyensúlyt“ megzavarni nem fogja és a két község békésen halad a maga útján.

Bács-Bodrog vármegyei jegyző egyeleti ügyek

A közs. és körjegyzők orsz. közp. egyesületének elnökségétől
Meghívó

a Községi és Körjegyzők Országos Közp. Egyesülete által **Kolozsvárott**, Kolozsvármegye székházának tanácskozási termében **1912. augusztus 19-én délelőtt 10 órakor** tartandó

rendes közgyűlésre

és az **ugyanott, augusztus 18-án d. e. 10 órakor** tartandó

választmányi gyűlésre.

Budapest, 1912. július 15.

Jászberényi Miklós
egyesületi főjegyző

Uszky Bálint
egyes. elnök

A bácsmegyei jegyzőket felkérjük, hogy ezen érdekes közgyűlésen tömegesen vegyenek részt; a jelentkezők forduljanak az egyesületi elnökhöz.

Uj jegyzők. Bátmonostorra Kolling Márton Bácsszentiváni és Csantavérre Bottka József bácsföldvári aljegyző lett jegyzőnek megválasztva; mindkettő a segédjegyzői karnak kipróbált, érdemes gárdájából került ki.

Hirek

† **Gromon Dezső báró**, a bástóvárosi választókerület országgyűlési képviselője, hosszú betegség után, csütörtökön, Budapesten meghalt. Temetése a honvédelmi minisztériumból történik. Az elhunyt kiváló államférfiu huszonegy éven át volt honvédelmi államtitkár. Gromon Dezső báró 1838-ban Vajszkán született. Külföldön végezte tanulmányait és hazatérése után, még ifjú korában, 1869-ben, a hódsági kerület országgyűlési képviselőjévé választotta, 1875-ben a tovarisovai kerület választotta és 1876-ban már Bácsmegye, Zombor, Szabadka és Baja főispánja lett. Ezen minőségében élvilághoz emelkedett, melyeket Öfelsége kitüntetésekkel jutalmazott. A főispánságtól 1880-ban visszalépett. Nemsokára rá a bástóvárosi kerület újból képviselővé választotta és akkor honvédelmi államtitkár lett. Ezen minőségben szerzett érdemei sok kitüntetés közt a bárói rangot és a titkos tanácsosi méltóságot is hozták neki. Az elhunyt államférfiu vármegyénkben nagy tiszteletnek és igen nagy népszerűségnek örvendett. Nyugodjék békeben!

A kulai nemzeti munkapárt nevében dr. König Soma, báró Gromon Dezső elhunyt alkalmából, az országos nemzeti munkapárt elnökségéhez részvétáviratot intézett, melyre a következő távirati válasz érkezett: Dr. König Soma pártelnök úrnak, Kula. Fogadják báró Gromon Dezső halálával a munkapártot ért nagy csapás felett kifejezett részvétükért hálás köszönetünket. **Nemzeti munkapárt.**

Kinevezés. Öfelsége Sinay Károly kulai kir. járásbíró a VII. fizetési osztályba sorozott járásbíróvá nevezte ki.

Dr. Holländer Dávid kulai közs. orvos, Karlsbadból, ahol a szabadságidejét töltötte, 24-én haza érkezett.

Dr. Fuchs Jenő cservenkai magánorvost, ugyanott egyhangulag községi orvosnak választották.

Művész-est Kulán. Schmidt Henrik ujverbászi származású — legutóbb Kölnben szerződött volt, külföldön is előnyösen ismert — gordonkaművész, Kulán a polgári olvasóegylet helyiségeiben 1912. augusztus 1-én vagyis jövő csütörtökön este **hangversenyt** rendez. Ezen, kiváló művelzetet nyújtó estélyre, mely természetesen táncval lesz egybekötve — előre is felhívjuk társadalmunk figyelmét.

Németországi vendégek Torzsán. Famler Gusztáv Adolf torzsai evang. lelkész, a bányakerületi ág. ev. gyámintézet világi elnöke, már több ízben járt Németországban, hol előadásokat is tartott a magyarországi ág. ev. hívek helyzetéről. — Legutóbbi Németországi utazása alkalmával a Darmstadt melletti **Oberramstadt** városkát is meglátogatta, honnan 18 torzsai család származik. A hasonló családi neveket (Breitwieser, Schmidt stb.) ma is feltalálta ott. A kiváló ev. lelkész előadást tartott Oberramstadtban a magyarországi telepítésről és ismertette az utódok mai helyzetét. — Most, ezen ismeretség alapján, 8 képzett oberramstadti fiatal ember meglátogatta Torzsát. Folyó hó 23-án érkeztek meg és ugyanolyan uton jöttek, mint — több mint egy évszázad előtt derék őseik: Regensburgban a Dunán hajóra szálltak és lehajóztak Gombosig. Onnan vasutal érkeztek. Famler lelkész, Vombor Lajos és még többen várták őket a kulai állomáson. Torzsán néhány napot töltöttek, hol mindenfelé nagy szíveséggel látták őket. Famler lelkész és Hüttenberger Károly ebédet adtak tiszteletükre. A vendégek a látottak és tapasztaltak felett el voltak ragadtatva. Torzsáról Boszniába, Olaszországba és Svájcban át haza utaznak a német ifjak.

Löbl Lajos ujverbászi földinket, ki néhány év előtt Cleveland-ba (Észak-Amerikai egyesült államok) költözött, e hó elején Ohio-állam kormányzója Hudson Harmon **Cuyahoga** kerületének nyilvános közjegyzőjévé nevezte ki. A Clevelandi bácskaik — ilyenek nagy számmal vannak ott is — bizalommal fordulhatnak az új közjegyzőhöz, kinek közelebbi címe: Louis Loeb, Notary Public 6410 Scovill Ave.

Tűzoltóink mulatsága. A kulai önkéntes tűzoltók az idén nem Szt. István napján, hanem aug. 15-én tartják szokásos táncmulatságukat, mert aug. 20-án Bácsba mennek zászlószentelésre, ahol verseny is lesz. — Ugyancsak aug. 15-én Nagyboldogasszony napján tartja a kulai kath. népszövetség zászlószentelését.

Súlyos baleset. Hoffmann György és Inhof Pál gabonacséplők a cséplés megkezdése előtt próbát akartak tenni a géppel, miközben az etetőként szerződött Kálnér Mihály kulai szabóiparosnak az emelődaru karja kiütötte a jobbszemét, melyet Szabadkán ki is vettek az orvosok. Az alkalmazott bejelentve még nem volt s így a munkaadóktól követeli teljes kiakudott illetményeit és 1000 K-t a szeméért.

Rendelet a szódavízről. A hivatalos lap közli a belügyminiszternek a kereskedelemügyi miniszterrel együtt kiadott, a szódavíz gyártása, elárúsítása, forgalombahozatalára vonatkozó szabályrendeletét. E rendelet előírja, hogy a szódavíz gyártásához csak tiszta jó ivóvizet, a szénsav előállítására pedig tiszta kénsavat szabad használni. Egy liternél nagyobb üvegbe nem szabad szódavízet tölteni s ennél nagyobb üveget forgalomba hozni nem szabad. A rendelet a szódavízzel töltött palackok s a palackokat szállító kocsik tisztántartásáról is intézkedik.

A hódsági Atlétikai Klub aug. 18-án tartja a vásártéri pályán I. klubközi atlétikai versenyt, melyre a társegyesületeket és az amatőr versenyzőket szívesen látja.

A kulai sörház eddigi könyvelője, Will Antal, a kulai Rencz-féle rács- és pénzszerénygyárban foglalt el könyvelői állást. Helyét a sörházban Horn N. a hódási kenérgyár volt tisztviselője foglalta el.

Ismeretlen embert fogtak el Szilágyin és tartanak őrizet alatt Apatinban. Rapcsák Jánosnak mondja magát, apját Andrásnak, anyját K. Verónának és testvérét Erzsinek nevezi, hülyének tartják. Magyarul, németül és szerbül tud, 24 éves, vörös szakállú munkás ember.

Szabadságon a pénzügyigazgató. Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató augusztus közepéig terjedő havi szabadságon Abbáziában időzik. — Távollétében Vitányi József pénzügyi tanácsos és igazgató-helyettes vezeti az igazgatóságot.

Artézi kút Bácsszentivánon. Bácsszentiván községében a községháza és templomtérén egy artézi kút fúrását kezdték meg; 40 méter mélységben iható vizet kaptak, de azt szivattyúzni kell. A szerződés 300 méterig szól s így mellette egy új kút fúrásához fogtak, talán nagyobb nyomású forrásra akadnak.

646 százalékos pótdadó. A szentgottardi járásban lévő Rábaszentmárton község iskolát akar építeni 28,327 K költséggel és e célból a község előjárói csaknem egyhangulag elhatározták, hogy az építési összeget egy évre kivetendő pótdadóval fedezik, ami 646% pótdadónak felel meg. A járási számvétség jóváhagyta a határozatot, amelyet legközelebb tárgyal majd a vármegyei rendes közgyűlés.

Furcsa sztrájk. Már ilyen is van Kulán? Csupán azért hagyták abba Kovács és Futó kulai faipartelepén mult kedden az összes munkások a munkát, mert nem akartak egy munkással együtt dolgozni s annak elbocsátását követelték, ami bizony elég furcsa kívánság.

Ösztöndíj kereskedelmi főiskolai kurzust hallgató ifjaknak. A szegedi kereskedelmi és iparkamara egy 300 K-ás ösztöndíjat alapított oly Csongrád, illetőleg Bácsbodrog vármegyében illetékes szegedensorsú ifjú számára, aki felsőkereskedelmi, vagy más középiskolai végzettség birtokában, tanulmányát valamely kereskedelmi főiskolai kurzuson folytatja. A 300 K ösztöndíj az érdekelteknek akkor fog kiadani, ha ez a kurzus első felében tanúsított sikeres előmeneteléről bizonyítványt mutat elő. A kamara ez ösztöndíjra most hirdet pályázatot és felhívja a pályázni kívánókat, hogy sajátkezüleg írt, bélyegtelen folyamodásukat értekezési bizonyítvány, vagy ennek hiteles másolata és vagyontalansági bizonyítvány melléklésével, továbbá a végzendő tanulmány megjelölésével f. hó 31-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamara elnökségéhez küldjék be.

Az ada—topolyai h. é. vasut előmunkálatai készen vannak és Biró József mérnök által készített tervek alapján már legközelebb megtartják a közigazgatási bejárást. A vonal építését a cservenkai és verbázi cukorgyárak hathatós támogatják úgy, hogy a tervbe vett körülbelül 45 km hosszú vasut kiépítése rövid időn belül megvalósul.

Feljelentésre ministeri elismerés. Érdekes ministeri döntés érkezett le a szabadkai törvényszékhez. György Mór szabadkai földbirtokos följelentette az igazságügy-ministernél dr. Hajnal József szabadkai járásbíró azert, mert ez a zsidó hitközségnél iskolaszéki bizottsági elnökséget és a nőegyletnél titkári állást tölt be. A szegedi tábla nyilatkozattételre szólította fel a bírót, ki beismerte, hogy ezeket a tiszteletbeli állásokat elfogadta, de ezeken kívül elnöke a zsidó patronázsnak is. Az igazságügy-minister György feljelentését elutasította és leiratában felhívta a törvényszék elnökét, hogy a jbirónak kulturális és emberbaráti ténen kifejtett működéséért a minister elismerése tudtul adassék.

Kettős sánpár a budapest—zimonyi vonalon. A budapest—zimonyi vonalnak kettős sánpárra való átalakítására vonatkozó terveket a máv. igazgatósága elfogadta és így az átalakítási munkálatokat legközelebb megkezdik. Az átalakítással megszűnnek

azok a lehetetlen állapotok, ezen a vonalon, amelyen az egész Balkán forgalma lebonyolódik, amelyek évek óta fennállottak. Különösen a teherforgalom nyer sokat a kettős sánpár kiépítésével, mert a személyvonatok elsőrangúsága miatt, néha napokig volt kénytelen a fővárostól a szerb határig terjedő utat megtenni.

Zentai szenzációk. Singer M. Fia zentai fűszerárnyagkereskedő Bilitzky István nevű raktárnoka, kibén teljesen megbízott, évek óta meglopta. Nővérénél egész fióküzletet rendezett be, honnan még a vidékről is vették a lopott árukat. A kárt 24 ezer K-ra becsülik. Bilitzkit letartóztatták. Ugyancsak Zentán Fischer Mór cipő-nagykereskedő kárára, ki a fegyházakban készült cipőkkel nagy, kiterjedt üzletet folytat, egy postatiszt követett el mintegy 10 ezer K-nyi „visszaélést”. A cég megbízta fizetés ellenében a postatisztet, hogy az érkező kis tételeket állítsa össze és vegye át és havonta számoljon el. Fischer, ki valamikor házaló-szatócs volt, a régi patriarchális módon kezelte üzletét, de egyszer 100 K hiányra bukkantak és így derült ki, hogy éveken át számadási „tévedésekkel” 10,000 K-t emelt el tőle a postatiszt, akit már felüggesztettek.

Időszerű broszúr. Miután az új adótörvények 1913. jan. 1-én életbe lépnek és az összeíró bizottságok már ezidén ősszel fogják működésüket felvenni, tekintettel továbbá a vallomási kenyszerre „Az új adótörvények népszerű ismertetése” cím alatt igen időszerű füzetet írt Wolf Zsigmond, közigazdasági író, törvhatósági bizottsági tag, Pozsonyban. A füzet röviden és megis kimerítően ismerteti az új adótörvényeket, nagyon népszerűen, még a laikus részére is érthetően van megírva és a témát érdekesen és vonzóan tárgyalja. A füzet a kiadónál: Angermayer Károly, pozsonyi cégnél és minden könyvkereskedésben kapható. Ára 1 K.

Pályázat amatőr-fényképekre. A Háztartás Kőrthy Emilné népszerű gazdaszszonyi lapja pályázatot hirdet olyan amatőr-fotografiákra, melyek tárgya a háztartás körébe tartozik. A kertészet, baromfitenyésztés, konyha stb. keretében lejárászóó tipikus jelenetek, megőrkítésre érdemes háztartási tárgyak, foglalkozások, valamint elterjedésre méltó tenyészállatok képei a legkivánatosabbak. A pályázatra szánt fotografiák 1912. szept. 10-ig a Háztartás kiadóhivatalába küldendők. Az eredményt a Háztartás okt. 10-i számában teszik közzé, s a három legsikerültebb fotográfia értékes díjakat nyer. A Háztartás előfizetési díja negyed évre 3 K. A kiadóhivatal (Budapest, VI. Eötvös-utca 36.) kívánatra bárkinek szívesen küld mutatvány-számokat.

A szőlő terméskilátásai. Magyarországnak az idén sem lesz szőlőtermése. Egyrészt a telelés nem volt megfelelő, másrészt általában szeszélyes volt az idő. A szőlő virágzása sok helyütt nagyon elhúzódtott, a normális évekhez képest 2-3 héttel későbbben folyt le. Az állati kártevők közül a szőlőmoly és a szőlőömlonca mutatkozik, amelyek sok helyen pusztítanak. A növényi ellenségek közül úgy látszik, ismét a peronospora fogja megfélemlíteni a termést. Azonban a kár mégsem oly nagy, mint az agrárlapok és a földművelési kormány tendenciózusan hirdetik. *Általában közepes termésre van kilátás.* A borüzlet csendes. Számottevő készlet az országban nincsen, csak éppen annyi, amely a belfogyasztás kielégítésére elég. Kivétel céljára nincs bor, pedig Ausztriából nagyon keresik a magyar tömegborokat. Egyes vidékeken odaát valóóságos borinség uralkodik. A borárakban lényeges változás nem állott elő. Magasak most is, de emelkedésekre semmi kilátás. A termés végeredményében tekintettel, hogy már ma országszerte folyik a védekezés, jobb lesz, mint a gazdák első ijedtségükben gondolták. A borkereskedelem rezerváltsága indokolt.

Sorozások vármegyénkben. Hivatalos értesítés szerint, Bácsbodrog vármegyében a sorozások járásonként a következőképen lesznek megtartva: a zombori járásban aug. 12. 13. 14. 16. 17. és 19-én, — az apatini járásban aug. 26. 27. 28. 29. 30. és 31-én, — a titeli járásban aug. 12. 13. és 14-én, — a zsabolyai járásban aug. 16. 17. 21. és 22-én, — a palánkai járásban aug. 24. 26. 27. 29. és 30-án, — a bajai járásban szept. 4. 5. 6. 7. és 8-án, — a bacsalmási járásban szept. 11. 12. 13. 14. 16. 17. 18. és 19-én, — az újvidéki járásban szept. 2. 3. 4. 5. 6. 7. és 9-én, — a kulai járásban szept. 12. 13. 14. 16. 17. 18. és 19-én, —

a hódási járásban szept. 23. 24. 25. 26. 27. és 28-án, — a topolyai járásban szept. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 9. és 10-én, — az óbecsei járásban szept. 12. 13. 16. 17. 18. 19. és 20-án, — Zenta városnál szept. 23. 24. 25. és 26-án, — a zentai járásban szept. 27. 28. 30. és okt. 1-én — és végül Magyar-kanizsa városnál okt. 3. 4. és 5-én.

A Kulai Artézifürdőben agőzfürdő vasárnap kedd, csütörtök, szombaton **férfiak**; hétfő, szerda, pénteken **nők** számára, nyitva reggel 6-12-ig, d. u. 1-6-ig. Kádifürdő **naponta férfiak és nők** számára.

Szerk. üzenet.

Lapunk t. olvasóinak. Aki közérdekű vagy más érdekesebb eseményt, személyi, hivatali, közigazdasági v. egyéb hírt kíván velünk közölni, úgy ezt mindig legkésőbb **péntekig** (mert a lapot szombaton már kinyomatjuk) megírni v. esetleg személyesen velünk közölni szíveskedjék. Minden írt közzönettel veszünk, készséggel és díjtalanul közlünk; állandó tudósítóinkat pedig honoráljuk.

Tisztelt nő-olvasóinkat felkérjük, hogy a nőkerdesről, a lányok gyakorlatias neveléséről és a női foglalkozásokról, különösen a női tisztviselői helyzeteről, *gyakorlati tapasztalataik alapján*, véleményüket elmondani szíveskedjenek. A dolgozatok 2-3 írott oldal terjedelműek lehetnek. Lehetőleg minden közlemény meg fog jelenni és a legjobbat honoráljuk.

M. J. úrnak. Mi alkalmat adunk mindenkinek, a ki igazán valamelyes tehetséget érez magában az írásra — eszméi és gondolatai is vannak, hogy ezekkel a nyilvánosság elé lephessen. Ha a dolgozat jó s megüti a mértéket, úgy leközöljük.

Többeknek, Ujverbász. Nagyon jól esik nekünk szíves elismerésük és üdvözlétük! A nekrológban nem volt szándékunk a kulaiak nagylelkűségét a verbásziakkal szemben leszögezni, hanem az elhunyt derek öreg úrnak abbéli érdemeit akartuk kiemelni, hogy ő oly időben, amikor a két község közt a barátságos viszony ápolása a legnehezebb volt — tudta a kulai társadalommal a jóbaráti összeköttetést fenntartani és az alginázium segítésére is megnyerni. Ezzel csak Delhais érdemeit akartuk jelezni, aki a két szomszéd község közötti jó viszonyt ápolta.

N. A. úrnak. Míg nem látjuk dolgozatait v. fordításait és míg nem ismerjük tudósítói munkásságát, addig a honorálás mervet sem állapíthatjuk meg. Mi az eseményeknek tömör és tárgyilagos leírását kerjük. Készséggel vesszük, ha egyet-mást alkalmmilag beküldhet. Szívesen üdvözlét!

„Aspirin Sósorszesz“

nélkülözhetetlen háziszor,
mely erősít, frissít és üdít!

Kapható 44, 1.20 és 2.50 filléres üvegekben

Gergelyi-féle „Citromlimonádé“

a nyári idény egyik legkellemesebb
nélkülözhetetlen üdítő itala

Készíti Gergelyi József gyógyszerész Kula (Bácsmegeye)

Kizárólagos képviselő: Friedmann-cég, Kula

Kérjünk mindenütt fenti gyártmányokat

1820. sz. 1912

Nádálja község

Pályázati hirdetés

Nádálja község alólírott előjárósága pályázatot hirdet egy **gyalogos**, valamint ennek betöltésével netán megüresedő **lovas rendőri** állásra.

Pályázati kérvények **f. évi augusztus 6-ig** nyújtandók be alólírt előjárósághoz.

A gyalogrendőr javadalma évi 600 K készpénz fizetés teljes ruházati és fegyverzeti felszerelés, a lovasrendőre a tenntieken kívül még 240 K lótar-tási átalány.

Nádálján, 1912. július 24.

Kekezovits István
jegyző

Kosztity Milán
bíró

Szandál

cipők kiváló minőségben

Ifju Kovács J. I. cégnél, Kulán

BPESTEN	GABONNÁRAK	KULÁN
Buza — 11.47	Buza —	10.50
Zab — 9.31	Zab —	8.50
Tengeri — 8.80	Tengeri —	8.80

3270 sz. 1912.

Pályázati hirdetés

Bácsbodrog vármegye Palona nagyközségében lemondás folytán megüresedett községi **segédjegyzői** állásra pályázatot hirdetnek.

Felhívom mindazokat, akik ezen állást elnyerni óhajtják, hogy az 1883. l. t.c. 6. §-a, illetve az 1900. XX. t.c. 3. §-ában előírt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket hozzám legkésőbb **f. évi augusztus 15-ig** annál is inkább terjesszék be, mert a később érkezőket nem fogom figyelembe venni.

Az állás javadalmáa évi 600 K fizetés és megfelelő állami fizetés kiegészítés, ezenkívül évi 300 K lakpénz.

Megjegyzem, hogy miután ezen állás, csak a közelmúltban lett irnoki állásból segédjegyzőivé átszervezve, az állami fizeték kiegészítés összegének megállapítása jelenleg még folyamatban van. Az engedélyezendő fizeték kiegészítés remélhetőleg 400 K-ban lesz megállapítva.

A választás határidejét később fogom kitűzni.

Palánka, 1912. július 8.

ZSIGMOND, főszolgabíró

Bamer Antal, Palánka

ajánlja a gyászolóknak b. figyelmébe dúsan felszerelt

sírkőraktárát

fehér, fekete és kék márvány, ugymint granit, syenit és labrador kövekből, a legolcsóbb árak mellett. Utánvételek és újraaranyozások a temetőben jutányos árak mellett 8-25

3374 sz. 1912.

Pályázati hirdetés

Bácskeresztúr községben megüresedett s havi előleges részletekben fizetendő évi 720 K készpénzzel javadalmazott **községi irnoki** állásra pályázatot hirdetnek s felhívom pályázni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi augusztus 15-ig** nyújtsák be. A szláv nyelv tudása kívánatos.

Kula, 1912. július 17.

2 Dr. BUDAY, főszolgabíró

1496 sz. 912

Militics község

Hirdetés

Közhírré tesszük, hogy Militics község tulajdonát képező községi **nagykorcsmát** a folyó évi **augusztus 6-án** délelőtt 11 órakor Militics község házában tartandó nyilvános árverésen 1913 évi január 1-től 1918 évi december 31-ig terjedő hat évre hasznobérbe adjuk.

Árverezők bántpénzül 150 K-t tartoznak letenni. Feltételek a községi jegyzői irodában megtekinthetők.

A községi nagykorcsma a község főutcáján épült, nagy udvara van a szükséges melléképületekkel.

Militics, 1912 július 10.

Maár József
jegyző

2

Hiegl Vendel
bíró

Alkalmi vétel.

5-8

Egy 8-as, 54" széles, 13 éves, jókarban levő, munkára kész

államvasuti cséplőszekevény,

2 drb két éves munkára kész

CORMICK,

1 drb két éves munkára kész JOHNSTON GETREI

kévekető

és néhány darab

kéve rakó

olcsó eladásra ki vannak állítva

Löbl Samunál Palánkán

1240 sz. 912

Versenytergályási hirdetés

BAJSA község előjárósága az építendő **községi orvosi lakás** építési munkálatainak biztosítása céljából nyilvános írásbeli versenytergályást hirdet.

1. A munkálatok áll: föld és kőműves, ács, cserép-fedő, asztalos, lakatos, üveges, mázó, bádogos s egyéb felszerelői munkából és ezekre az ajánlat és pedig az összes munkákra együttesen teendő, százalékos árendeményt, vagy felülfizetést tartalmazó ajánlatokat is elfogadunk.

2. Az ajánlatokat **1912. augusztus 5-ig** 6 óráig kell a községi előjáróságnál beadni.

3. Előírányzati összeg 21609 K 68 f, mely összegnek 10% bántpénzül készpénzben, vagy biztosításképes értékpapirokban legkésőbb 1912. augusztus 5. napjának d. u. 6 óráig jelen hirdetés számára való hivatkozással Bajsa község letétpénztárában teendő le. A készpénz után a község kamatot nem fizet; a készpénzt azonban megfelelő értékű biztosításképes értékpapirokkal a község bármikor kicserélheti.

Az értékpapírok kamatszélvényei az esedékességük napján kiadandók, feltéve, hogy a betét letiltva nincs. A bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad, hanem annak letételét igazoló nyugta csatolandó az ajánlathoz.

4. Csak szabályszerűen kiállított magyar nyelven szövegezett, ivenkint 1 K bélyeggel ellátott pecséttel lezárt, sértetlen borítékba helyezett s közvetlenül, vagy posta útján beadott ajánlatok fognak figyelembe vétetni. Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felírással látandó el:

„A község előjáróságának Bajsa.

Ajánlat az 1240 sz. 912. versenytergályási hirdetésben a bajsai orvosi lakás építésére vonatkozólag kiírt munkálatokra.*

5. A munkálatokra vonatkozó tervek, költségvetés és az árlejtési feltételek a községi jegyzőnél a hivatalos órák alatt megtekinthetők, esetleg a jegyzői magánmunkálatokért szedhető díjakról 1906. évben alkotott vármegyei szabályrendeletben megállapított díjon meg is szerezhetők.

6. A munka odaitélése felett a képviselőtestület szabadon dönt az ajánlott árakra való tekintet nélkül.

7. A beadott ajánlatok felbontása f. évi augusztus 6-án d. e. 9 órakor tartandó képviselőtestületi közgyűlésen fog történni; ajánlattevők ajánlataikkal a végleges döntésig kötelezettségben maradnak.

8. A munka elnyerőjére minden tekintetben a községre érvényes 83000 B.M. 907 sz. közszállítási szabályrendelet összes határozmányai kötelezők.

9. A munkálat elnyerésére pályázóknak a munkálat teljesítésére törvényes képesítéssel kell bírniok, vagy ily megbízottat kötelesek megnevezni.

10. A vállalatból eredő bélyeg, irás, adó s átvételi költségek egyedül vállalkozót terhelik.

Egyebekben a képviselőtestület által elfogadott árlejtési feltételek mindenben kötelezők.

Bajsa, 1912 július 6.

Jablonszky Elemér
jegyző

Popov István
bíró

BISCHOF FERENC Alapítva 1894

FÉRFISZABÓ ÜZLETE KULA (Piacéter)

1621 sz. 912 Boldogasszonyfalva község

Versenytergályási hirdetés

Boldogasszonyfalva községben építendő az állami mének részére szükséges **istálló** és **mellék helyiségek** építési munkáinak biztosítása céljából ezennel nyilvános írásbeli versenytergályást hirdetünk.

1. Ajánlatok csak az összes munkálatokra együttesen teendők. Munkanemenkint külön-külön tett ajánlatok, valamint a feltételeknek meg nem felelő ajánlatok figyelembe nem vétetnek.

2. A munka befejezésének határideje a munka-átadás napjától számított 3 hónap.

3. Az ajánlatok % -os árendeményt vagy felülfizetéssel teendők.

Csak szabályszerűen kiállított, ivenkint 1 K-ás bélyeggel ellátott és pecséttel lezárt sértetlen borítékba elhelyezett és közvetlenül vagy posta útján a községhez beadott ajánlatok fognak érdemleges tárgyalás alá vétetni.

Az ajánlatot tartalmazó boríték a következő felírással látandó el:

„A község előjáróságának Boldogasszonyfalva

Ajánlat az 1621 sz. 912 sz. versenytergályási hirdetésben kiírt építési munkálatokra.“

4. Az ajánlatok Boldogasszonyfalva község előjáróságánál **1912. augusztus 3-ik napjának** d. u. 5 óráig adandók be. A később beérkezett ajánlatok nem fognak figyelembe vétetni.

5. Bántpénzül készpénzben v. óvadékképes papirokban az ajánlati összeg 5% -a legkésőbb 1912. augusztus 2-ik napjának déli 12 óráig jelen hirdetés számára való hivatkozással Boldogasszonyfalva község pénztárában teendő le.

A letéti nyugta vagy közjegyzőileg hitelesített másolata az ajánlathoz csatolandó.

A bántpénzt az ajánlathoz csatolni nem szabad.

6. A versenytergályás Boldogasszonyfalva község tanácsstermében 1912. augusztus 4-ik napjának d. e. 9 órakor fog megtartatni.

Az ajánlatok felbontásánál az ajánlattevők vagy azok igazolt képviselői jelen lehetnek.

7. A munkálatokra vonatkozó árlejtési és vállalati feltételek, a terv és a költségvetés valamint az ajánlati minta a község előjáróságánál a rendes hivatalos órák alatt megtekinthetők.

8. Ajánlattevők ajánlataikkal az odaitélés iránt hozandó végérvényes döntésig kötelezettségben maradnak.

9. Azon pályázók, kik eddig Boldogasszonyfalva községgel üzleti összeköttetésben még nem állottak és előtte ismeretlenek, tartoznak szállító képességüket és megbízhatóságukat az illetékes kereskedelmi és iparkamara bizonyítvánnyal igazolni.

A 83000 III. 1907 sz. B.M. szabályrendelet 16. §-ának 11. és 14. pontjaiban foglalt határozmányok és rendelkezések a munkafeltételekben foglaltatnak.

10. Boldogasszonyfalva község fentartja a jogot, hogy a beérkezett ajánlatok között tekintet nélkül az ajánlott árakra, szabadon választhasson.

11. A munkálat odaitélése iránt végérvényesen a községi képviselőtestület fog dönteni.

Boldogasszonyfalva, 1912. júl. 22.

Vukov Jakab
jegyző

Dejánovits Milos
bíró

MÉHÉSZEK I

Akik megbízható helyről, tiszta méhviaszból készült **műlép** óhajtanak beszerezni, forduljanak bizalommal **SZABÓ ISTVÁN** méhészetéhez **PANKOTA** (Arad megye) mely méhészet amerikai hengerpréssel készített bármely méretű műlépnek kilóját csomagolva 5 K 60 f-ért szállítja utánvétellel, míg viaszkészlete ki nem fogy. 2